

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – EU:s strategi för terrorismbekämpning: viktiga framsteg och kommande utmaningar”

KOM(2010) 386 slutlig

(2011/C 218/17)

Föredragande: **Cristian PÎRVULESCU**

Den 20 juli 2010 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – EU:s strategi för terrorismbekämpning: viktiga framsteg och kommande utmaningar viktiga framsteg och kommande utmaningar”

KOM(2010) 386 slutlig.

Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 24 mars 2011.

Vid sin 471:a plenarsession den 4–5 maj 2011 (sammanträdet den 5 maj 2011) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 167 röster för, 2 emot och 1 nedlagd röst:

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 I en tid då följderna av den pågående ekonomiska krisen blir kännbara, vill EESK fästa uppmärksamhet vid den ökade risken för radikalisering. Det är fråga om terrorism med såväl religiösa som ideologiska motiv. Respekten för grundläggande rättigheter bör vara den viktigaste utgångspunkten för utvärdering av politiken för terrorismbekämpning, såväl i planerings-skedet som i genomförandeskedet.

1.2 EESK förespråkar att man ser över den förebyggande aspekten och tillfogar en föregripande dimension som syftar till att utveckla samarbetsrelationer och till att dämpa spänningar i ett tidigt skede. Det är en övergripande dimension som omfattar såväl politiken för terrorismbekämpning som andra politikområden på EU-nivå och i medlemsstaterna, t.ex. politik för ungdom, kultur, utbildning eller deltagande i det politiska och samhällsliga livet.

1.3 EESK rekommenderar att man i EU:s officiella dokument och inom specialiserade organ begreppet ”terrorism motiverad av intolerans, rasism och främlingsfientlighet” i stället för ”islamistisk terrorism”.

1.4 EESK föreslår att samtliga EU-institutioner samt de nationella myndigheterna bygger sin politik på tillgängliga kvalitativa och kvantitativa fakta om dynamiken bakom terrorismen. Mot bakgrund av fenomenets komplexitet vore det ett misstag att föra ett enda slags politik i alla situationer, i synnerhet som detta vore kostsamt och svårt att genomföra. Samtidigt finns det skäl att tillämpa proportionalitetsprincipen för att insatser och kostnader inom svarsåtgärderna ska stå i proportion till denna typ av hot.

1.5 EESK rekommenderar dessutom att de fyra åtgärdsområdena (att förebygga, skydda, beivra och agera) och de övergripande aspekterna (respekt för grundläggande rättigheter,

internationellt samarbete, partnerskap med tredjeländer och finansiering) ska kompletteras med strategiska dokument inom EU:s politik för terrorismbekämpning med en typindelning av terrorismen utgående från motiv och konsekvenser (separatism, vänsterextremism eller anarkism, högerextremism, enfrågerörelser och religiöst motiverad terrorism). Denna strategiska strukturering skulle kunna hjälpa nationella myndigheter, EU-institutionerna och andra berörda aktörer att anpassa sitt synsätt och sina instrument till de särskilda utmaningar som varje typ av terrorism utgör.

1.6 EESK rekommenderar att konkreta åtgärder vidtas inom ramen för den särskilda EU-strategin för kamp mot radikalisering och rekrytering av personer i terrorismsyfte samt den sammanhörande handlingsplanen i syfte att minska orättvis och diskriminerande behandling. Strategin och handlingsplanen bör bland annat bygga på det arbete som har utförts av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter.

1.7 EESK uppmanar Europeiska kommissionen och de nationella regeringarna att göra en detaljerad utvärdering av säkerhetsåtgärdernas ekonomiska återverkningar på privata operatörers verksamhet. Kommittén påpekar att utvecklingen av dyr teknik och betungande rutiner kan få negativa följder för ekonomiska aktörers och medborgarnas aktiviteter.

1.8 EESK varnar för att olaglig eller olämplig användning av personuppgifter i kombination med myndigheternas omfattande befogenheter ofta är en känslig fråga som kan leda till diskriminering och stigmatisering av personer eller särskilda grupper.

1.9 I syfte att förstärka trovärdigheten i politiken för terrorismbekämpning och relevansen för problematiken kring grundläggande rättigheter, rekommenderar EESK att kommissionen hörsammar Europaparlamentets uppmaning i en resolution från 2007 om CIA:s påstådda utnyttjande av EU-länder för

transport av fångar och olagligt frihetsberövande. Europaparlamentet ville se en utvärdering av lagstiftningen för terrorismbekämpning på medlemsstatsnivå, och av de andra förfaranden som kan tänkas bidra till åtgärder av detta slag.

1.10 När det gäller länder där politiken för terrorismbekämpning kan äventyra demokratin och respekten för grundläggande rättigheter förespråkar EESK att EU mer beslutsamt stöder en modell för terrorismbekämpning som grundar sig på demokratiska normer och förfaranden.

2. Inledning

2.1 I detta meddelande redogörs på begäran av Europaparlamentet för huvuddragen i en politisk utvärdering av EU:s nuvarande strategi för terrorismbekämpning. Det utgör dessutom ett viktigt steg på vägen mot en bredare strategi för inre säkerhet.

2.2 Det är särskilt viktigt med en redovisning av vilka framsteg som gjorts och vilka utmaningar som vi står inför efter ikraftträdandet av Lissabonfördraget och antagandet av ett flerårigt arbetsprogram och en handlingsplan på området rättvisa, frihet och säkerhet (Stockholmsprogrammet). Detta meddelande bygger på och utgör ett komplement till de terrorismbekämpningsåtgärder och initiativ som ingår i Stockholmsprogrammet ⁽¹⁾ och handlingsplanen för dess genomförande ⁽²⁾ som beskriver EU:s framtida åtgärder i stora drag.

2.3 EU-strategin för terrorismbekämpning från 2005 ⁽³⁾ är fortfarande den huvudsakliga referensramen för EU:s insatser på området. Den bygger på fyra handlingsområden: att förebygga, skydda, beivra och agera. Detta meddelande har samma struktur. För var och en av de fyra delarna anges både några viktiga framsteg och några kommande utmaningar.

2.4 EESK ser positivt på en övergripande utvärdering av EU:s politik för terrorismbekämpning och anser att det är ett viktigt framsteg mot en balanserad syn på terroristhoten och på de instrument som kan tillämpas för att bekämpa terrorismen.

2.5 EESK vill att den reviderade strategin för terrorismbekämpning, liksom strategin för inre säkerhet som nyligen har lanserats, ska fastställa mål och instrument som säkerställer individens säkerhet utan att skyddet för friheterna och de grundläggande rättigheterna äventyras. Dessa friheter och rättigheter utgör grundstenen för varje rättsstat och demokratiskt samhälle och får under inga omständigheter upphävas eller begränsas.

2.6 EESK har tidigare utarbetat två yttranden som direkt berör problematiken kring terrorismbekämpningspolitiken. Dessa två yttranden inriktades på förebyggande och i synnerhet på kampen mot radikaliserings. Båda yttrandena gav uttryck för EESK:s allmänna riktlinjer. Föreliggande yttrande har som mål

att se över och omformulera dessa riktlinjer och därmed bidra till att anpassa politiken för terrorismbekämpning till de senaste tendenserna på området.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Den ekonomiska krisen har inte bara drabbat de europeiska ekonomiernas strukturer utan även de sociala, politiska och kulturella relationerna i Europa. Krisen har försvagat solidariteten bland medborgare, befolkningsgrupper och politiska institutioner. I detta sammanhang har mistroget och intolerans gentemot minoriteter spridit sig snabbt och lett till att dessa grupper intagit en försvarsställning.

3.2 EESK anser att EU:s politik för terrorismbekämpning är ett mångfasetterat och känsligt område där det krävs att säkerheten, den tekniska utvecklingen och lagstiftningsinstrumenten åtföljs av solida system för skydd av grundläggande rättigheter.

3.3 Med tanke på terrorismens komplexitet och djupgående orsaker rekommenderar EESK att politiken för terrorismbekämpning kompletteras med ett integrerat synsätt och ett politiskt samarbete som gör det möjligt att undanröja varje motiv till terrordåd. Det framgår tydligt av debatten om förebyggande att man snarast bör stärka vissa målsättningar, t.ex. social integration, fattigdomsbekämpning, jämställdhet och kvalitativt förbättrade arbeten, i synnerhet inom ramen för den sociala dimensionen i Europa 2020-strategin.

3.4 Europol:s senaste rapport innehåller en rad viktiga uppgifter om dynamiken bakom terrorism i EU ⁽⁴⁾. År 2009 minskade antalet terroristdåd, såväl när det gällde misslyckade, förhindrade som genomförda attentat. Siffran har sjunkit med hälften sedan 2007 och kurvan pekar tydligt nedåt.

3.5 Det är inte bara konsekvenserna av terroristattacker som förändrats, utan även deras struktur. År 2009 var det vanligaste motivet bakom terroristdåd separatism (257 attentat), följt av vänsterextremism och anarkism (40 attentat), högerextremism (4 attentat) och slutligen enfrågorörelser (2 attentat). Det är viktigt att påpeka att religiöst motiverad terrorism är den mest sällsynta, med endast en registrerad attack (i Italien 2009), trots att allmänheten upplever den som den vanligaste och farligaste typen av terrorism.

3.6 EESK beklagar förlusten av människoliv och materiella skador till följd av terrorism. Det fallande antalet terrorhandlingar visar dock att fenomenet kan dämpas med en intelligent och visionär kombination av politik och åtgärder. Politiken för terrorismbekämpning bör skraddarsys med hänsyn till terrorismens plats, motiv, typer och orsaker.

⁽¹⁾ EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ KOM(2010) 171 slutlig, 20.4.2010.

⁽³⁾ Dok. 14469/4/05 av den 30 november 2005.

⁽⁴⁾ Europol:s rapport om den rådande situationen och tendenserna inom terrorismen i Europa (Tesat) 2010 (på webbplatsen http://www.europol.europa.eu/publications/EU_Terrorism_Situation_and_Trend_Report_TE-SAT/Tesat2010.pdf).

3.7 Mot bakgrund av skillnaderna i allmänhetens uppfattning av terrorismen och dess egentliga förekomst, begär EESK att regeringarna och EU-institutionerna ska bidra till att informera medborgarna på ett korrekt sätt om terrorismens orsaker, uttryck och konsekvenser. Kommittén varnar för riskerna med felaktig och bristfällig information om fenomenet och understryker dessutom faran för att terroristhotet omvandlas till ett argument för social uteslutning, intolerans och diskriminering. Eftersom terrorismens syfte är att sprida rädsla kan överdrifter om terrorhoten i själva verket tjäna de potentiella terroristernas intressen. Å andra sidan bör man undvika utvecklingen av en "terrorismmarknad" som kan tänkas väcka särskilt intresse bland de olika ekonomiska och institutionella aktörerna på området för terrorbekämpning.

3.8 När det gäller påföljder och bekämpning av terroristbrott finns det en intressant dynamik. De flesta frihetsberövanden utförs på basis av de misstänkta tillhörighet till terroristorganisationer och inte till följd av brott som direkt kan kopplas till förberedelse eller genomförande av terroristdåd. Detta visar att de nationella myndigheterna lyckas motarbeta planeringen eller genomförandet av terroristattacker redan på ett tidigt stadium.

3.9 Utvecklingen och användningen av teknik på detta område och särskilt vid övervakning samt insamling och lagring av uppgifter bör anpassas till hotnivån. Politiken för terrorismbekämpning får inte invadera medborgarnas privatliv. Ett sådant intrång skulle kunna bidra till att sprida en allmän känsla av osäkerhet i stället för att dämpa den, samtidigt som det kan leda till minskat förtroende för de nationella regeringarnas och EU-institutionernas insatser.

3.10 EESK anser att det europeiska civila samhället har en viktig roll att spela i begränsningen av terroristhotet. Det civila samhället uppvisar en stor rikedom när det gäller värderingar, organisationsmodeller och verksamhetsformer, och det bör därför knytas till alla dimensioner av politiken för terrorismbekämpning, i synnerhet i det förebyggande skedet. Det civila samhället skulle även kunna spela en roll i utarbetandet av en modell för kommunikation, samarbete och solidaritet i skedet före det egentliga förebyggandet – före den fas där individer redan är beredda att utföra ett terrorattentat⁽⁵⁾. EESK anser att det effektivaste sättet att bekämpa terrorism är att åtgärda orsakerna snarare än konsekvenserna.

3.11 EESK anser att det europeiska civila samhället kan fungera som bro mellan medborgarna, de nationella och lokala myndigheterna och de sammanslutningar eller grupper som kan förväntas utföra terrordåd. Det civila samhället kan även

spela en särskild, kompletterande roll inom de offentliga insatserna med stöd av särskilda instrument och program, som t.ex. medling och utbildning.

4. Särskilda kommentarer

Viktiga framsteg och kommande utmaningar för EU

4.1 Förebyggande verksamhet

4.1.1 EESK ser positivt på att strategin under senare tid har inriktats allt mer på förebyggande insatser. Genom Stockholmsprogrammet kommer denna verksamhet att stärkas under de närmaste fem åren såväl när det gäller forskning på säkerhetsområdet som politiska och samhälleliga aspekter. Kommittén välkomnar även den direkta prioriteringen av problemet med att terrorister använder internet för att kommunicera, anskaffa medel, utbilda, rekrytera och sprida propaganda. Övervakningen av trafiken på internet får dock inte inverka negativt på medborgarnas privatliv.

4.1.2 EESK har stött initiativet att utarbeta en specifik EU-strategi för att bekämpa radikalisering och rekrytering av terrorister⁽⁶⁾. Strategin har tre målsättningar: att motarbeta verksamhet och individer i nätverk som rekryterar personer i terrorismsyfte, se till att majoritetens röst hörs starkare än extremismens och att främja demokrati, säkerhet, rättvisa och lika möjligheter. EESK ser med intresse fram emot halvtidsutvärderingen av strategins genomförande och står till förfogande för anpassning av strategin till dessa utmaningar. Man kan för övrigt konstatera att den senaste handlingsplanen för terrorismbekämpning saknar initiativ när det gäller att ingripa mot ojämlikhet och diskriminering där detta förekommer och för att vid behov gynna integration på längre sikt⁽⁷⁾.

4.1.3 EESK välkomnar att man lägger vikt vid förebyggande, men understryker att detta inte ger möjlighet att åtgärda orsakerna till terrorism på ett lämpligt sätt. Som EESK tidigare har kunnat konstatera, "[...] går det absolut att förklara många av terrorismens avarter som en slutpunkt i missnöjes-, radikaliserings- och rekryteringsprocesser som härrör från ojämlikhet mellan olika grupper inom samma geografiska område, från utanförskap och diskriminering (i socialt, politiskt eller ekonomiskt hänseende) [...]"⁽⁸⁾. Kommittén föreslår därför en intensifierad dialog i syfte att ta fram politiska svar på terrorismproblemet, en dialog tar upp de politiska, institutionella, sociala och ekonomiska förbindelserna på medlemsstatsnivå till nytt övervägande och syftar till försoning av de historiska spänningarna.

⁽⁵⁾ EUT C 128, 18.05.2010, s. 80.

⁽⁶⁾ EU-strategin för att bekämpa radikalisering och rekrytering till terrorism reviderades i november 2008 (rådets dokument 2008/15175).

⁽⁷⁾ Europeiska unionens råd, EU:s handlingsplan för terrorismbekämpning, Bryssel den 17 januari 2011.

⁽⁸⁾ EUT C 211, 19.08.2008, s. 61.

4.1.4 EESK välkomnar att Europeiska kommissionen 2008 inrättade ett europeiskt nätverk för experter på radikaliserings (ENER) eftersom kommittén anser att ett institutionellt initiativ som beaktar särdragen i varje samhälle och varje typ av terroristverksamhet kan bidra till justeringen av EU:s och medlemsstaternas politik på området.

4.1.5 Mot bakgrund av att de flesta terroristattentat i EU har historiska orsaker eller kan kopplas till separatistiska strävanden, anser EESK att Regionkommittén i högre grad bör knytas till den europeiska debatten eftersom detta EU-organ företräder den lokala och regionala nivån och det bör inledas en dialog med denna.

4.1.6 EESK ser positivt på kommissionens planer på att utarbeta ett meddelande om goda metoder i medlemsstaterna när det gäller kampen mot radikaliserings och rekrytering av personer i terrorismsyfte. Kommittén rekommenderar att kommissionen i detta meddelande beaktar slutsatserna och rekommendationerna i kommitténs yttrande om EU:s roll för fredsprocessen i Nordirland⁽⁹⁾. Att kartlägga goda metoder kan hjälpa alla berörda parter att bättre förstå olika typer av terrorism utgående från motiv och konsekvenser. Det är ytterligare ett steg mot en särskild politik för varje medlemsstat och i synnerhet för varje typ av terroristhot.

4.2 Skydd

4.2.1 EESK välkomnar kommissionens, medlemsstaternas, forskningssamfundets och privata sektorns ansträngningar för att skydda medborgarnas liv och infrastrukturen. Detta verksamhetsområde är det mest kostsamma och inbegriper bedömning av hoten på EU-nivå, säkrad försörjningskedja, skydd av känslig infrastruktur, transportsäkerhet och gränskontroller samt forskning i säkerhet. Utvecklingen av skyddssystem bör dock stå i proportion till hotnivån och anpassas till olika typer av terrorism.

4.2.2 Transportsäkerhet på medlemsstaternas territorier är en nyckelfråga. Inre marknaden bygger på fri rörlighet av varor, kapital, tjänster och personer. Medborgarnas rörlighet såväl inom som över gränserna är en viktig byggsten i ekonomierna och den europeiska livsstilen. Rörligheten främjar ömsesidig förståelse, kommunikation och tolerans. EESK anser att EU-institutionerna och de nationella regeringarna bör fästa särskild uppmärksamhet vid säkra transporter i alla former.

⁽⁹⁾ EESK:s yttrande om "EU:s roll för fredsprocessen i Nordirland" av den 23 oktober 2008, EUT C 100, 30.4.2009, s. 100.

4.2.3 EESK konstaterar att forskningssamfundet har gjort stora säkerhetsåtgärder för att ta fram teknik som kan skydda personer och infrastrukturer. Forskningssamfundet bör dock vara medvetet om teknikens eventuella återverkningar på individens privatliv och försäkra sig om att tekniken inte kan missbrukas på bekostnad av människors värdighet och rättigheter.

4.2.4 EESK välkomnar samarbetet med privata sektorn i kampen mot terrorism, t.ex. inom informationsteknik, kommunikation och kemisk industri. Kommittén värdesätter också att de privata transportföretagen är öppna för att vidta skärpta säkerhetsåtgärder även om dessa kan innebära merkostnader. Därför rekommenderar EESK starkt att Europeiska kommissionen och de nationella regeringarna gör en detaljerad utvärdering av säkerhetsåtgärdernas ekonomiska återverkningar på privata operatörers verksamhet. Kommittén påpekar att utvecklingen av dyr teknik och betungande rutiner kan få negativa följder för ekonomiska aktörers och medborgarnas aktiviteter.

4.2.5 Eftersom samarbetet med privata partner är en förutsättning för att utföra en rad aktiviteter kopplade till skydd av persontransporter förefaller det nödvändigt att låta aktörerna ta del av fortbildnings- och informationsprogram för att säkerhetsförfarandena inte ska inverka negativt på passagerarnas integritet eller värdighet.

4.3 Påföljder

4.3.1 EESK välkomnar den senaste tidens utveckling i denna del av EU:s terrorismbekämpningsstrategi, som rör frågor som insamling och analys av information, hindrande av terroristers rörelser och verksamhet, polisärt och rättsligt samarbete och förhindrande av finansiering av terrorism. På detta delområde kan berörda aktörer föra fram sina synpunkter på hur terroristhoten bemöts, beroende på typ av hot.

4.3.2 EESK anser att en framgångsrik kamp mot terrorism även förutsätter ett bilateralt samarbete mellan nationella myndigheter och specialiserade europeiska byråer. I detta sammanhang är det nödvändigt att rikta uppmärksamheten på den känsliga frågan om insamling och användning av personuppgifter. Skyddet av privatlivet måste uppmärksammas kontinuerligt inom kampen mot terrorism. Europeiska dataskyddsombudsmannen har påpekat att olaglig eller olämplig användning av – ofta känsliga – personuppgifter i kombination med omfattande befogenheter för myndigheterna kan leda till diskriminering och stigmatisering av vissa personer eller grupper⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Europeiska dataombudsmannens yttrande om Europeiska kommissionens meddelande om EU:s politik för terrorismbekämpning, "Counter-Terrorism Policy and Data Protection", bidrag från Giovanni Buttarelli vid EESK:s hearing den 9 februari 2011.

4.3.3 En viktig del av terrorismbekämpningspolitiken är att begränsa terroristernas tillgång till finansiering. EESK konstaterar att ändringarna i EU-lagstiftningen gällande förteckningar över personer eller grupper som har förbindelse med terrorism har gjorts med respekt för de grundläggande rättigheterna. Kommittén anser att förfaranden för sanktioner mot individer och frysning av tillgångar bör ske på ett lämpligt, tydligt och transparent sätt. Misstänkta personer måste få möjlighet att försvara sig och att ifrågasätta myndigheternas beslut.

4.3.4 EESK håller med om att insyn, goda styrelseformer och ansvar är viktiga aspekter för medborgarorganisationerna. Frivilliga förfaranden på EU-nivå kan vara värdefulla men får inte leda till införandet av en rad nya regler som genom att skapa oöverstigliga rättsliga eller finansiella hinder som strider mot medlemsstaternas lagstiftning, eller som påverkar sektorns kapacitet eller medborgarnas vilja att arbeta för dem som söker hjälp. Kommittén är beredd att samarbeta för att ta fram lösningar och utforma en gemensam strategi för terrorismbekämpningspolitiken, och för att tillgodose medborgarnas rätt och önskan att organisera sig i självständiga sammanslutningar, vilket är en grundläggande rättighet som måste respekteras.

4.4 Agera

4.4.1 EESK ser positivt på utvecklingen under senare tid i denna del av EU:s strategi för terrorismbekämpning, som omfattar t.ex. förstärkt civil insatskapacitet efter en terroristattack, varningssystem, generell krishanteringsförmåga och bistånd till offren för terrorism. Kommittén anser att medlemsstaterna bör förstärka sin kapacitet att agera i syfte att skapa ett effektivt skydd av personers liv och säkerhet i kritiska situationer.

4.4.2 EESK välkomnar ansträngningarna för att begränsa tillgången till kemiska, biologiska, radioaktiva och kärnkraftrelaterade ämnen som kan tänkas användas i terrorismsyften. Det är viktigt att prioritera genomförandet av EU:s handlingsplan för dessa ämnen, som innehåller 130 specifika åtgärder för förebyggande, detektering och insatser när det gäller riskerna i anslutning till dessa ämnen. Samtidigt måste man beakta de föreslagna åtgärdernas ekonomiska återverkningar i sektorn. Det bör genomföras utvidgade samråd med företrädarna för denna sektor.

4.4.3 EESK uppskattar även kommissionens insats i fråga om bistånd till terrorismoffer genom att det anslå ca 5 miljoner euro för att stödja dessa samt nätverken av föreningar för dessa personer. Kommittén anser att detta stöd bör fortgå och förbättras.

Övergripande frågor

4.5 Respekt för de grundläggande rättigheterna

4.5.1 EESK välkomnar att de grundläggande rättigheterna behandlas som en övergripande fråga. Kommissionens åtaganden i fråga om grundläggande rättigheter bör dock åtföljas av

liknande engagemang från de nationella regeringarnas sida. Skyddet av de grundläggande rättigheterna får inte heller begränsas till den inledande fasen med planering och utformning av instrumenten, utan bör även gälla genomförandet.

4.5.2 Det europeiska systemet för skydd av mänskliga rättigheter är juridiskt stabilt, och detta faktum bör återspeglas tydligare i kommissionens meddelanden och verksamheter. Det är viktigt att nationella myndigheter uppvisar större beslutsamhet vid användningen av specifika instrument. Åtaganden på politisk nivå bör synas i myndigheternas insatser. Att tolerera eller utföra tortyr på medlemsstaternas territorium bör bestraffas och elimineras en gång för alla. Principen om icke-avvisning ("non-refoulement") måste respekteras. Diskriminerande handlingar som har kunnat konstateras och som sanktioneras i internationell, europeisk och nationell rätt måste beivras och bekämpas.

4.5.3 Kommittén föreslår att kommissionen tar fram snabba mekanismer för uppföljning och beslutsfattande när det gäller skydd av grundläggande rättigheter inom ramen för politiken för terrorismbekämpning. I detta syfte är det möjligt att bättre utnyttja potentialen i det europeiska civila samhället, som definitionsmässigt värnar om medborgarnas rättigheter och friheter.

4.6 Internationellt samarbete och partnerskap med tredjeländer

4.6.1 Terrorismen, och i synnerhet av religiösa motiv, har en betydande internationell dimension. EU måste samarbeta med tredjeländer för att begränsa terroristhoten även om unionen inte längre är det främsta målet för denna typ av hot.

4.6.2 EU måste i samarbete med tredjeländer främja demokratiska förfaranden och normer i kampen mot terrorism. Inom unionen finns det en lång rad system som på ett konkret sätt garanterar och främjar mänskliga rättigheter. Däremot riskerar terrorismbekämpningspolitiken att i ett stort antal tredjeländer leda till snedvridningar och inverka skadligt på demokratin och på respekten för grundläggande rättigheter.

4.7 Finansiering

4.7.1 EESK ser positivt på att det finns ett program för säkerhet och skydd av friheterna, som ingår i det särskilda programmet för förebyggande, beredskap och styrning när det gäller konsekvenserna av terrorism. Balansen mellan utgifterna för varje delmål i strategin (förebyggande, skydd, påföljder och agerande) måste säkras, och politiska åtaganden gällande förebyggande bör åtföljas av motsvarande anslag i budgeten. Det är också viktigt att fästa större uppmärksamhet vid relationerna mellan den offentliga och privata sektorn i kampen mot terrorismen. Kommittén ser med intresse fram emot resultaten från halvtidsutvärderingen av programmet och hoppas på att de tillgängliga medlen har använts effektivt och att man lyckats uppnå önskade resultat.

5. Framtidsperspektiv

5.1 I och med ikraftträdandet av Lissabonfördraget är det möjligt att fördjupa samordningen mellan medlemsstaternas politik även när det gäller kampen mot terrorism. Med stöd av fördraget ges EU större befogenheter när det gäller mänskliga rättigheter. Det är därför nu möjligt att utforma en politik för terrorismbekämpning som i alla sina faser – även genomförandefasen – tillämpar de mest avancerade normerna och förfarandena i fråga om mänskliga rättigheter. Enligt kommittén bör politiken för terrorismbekämpning anpassas till terrorismens konkreta utveckling men tonvikten bör tveklöst ligga på förebyggande i vid mening, med beaktande av terrorismens samhällseliga, politiska och ekonomiska orsaker.

Bryssel den 5 maj 2011

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON
